

**Становище за докторантурата
на Антония Ангелова**

От проф. Емил Попов – научен ръководител

Дисертационният труд на Антония Ангелова обхваща обширен фактологичен материал относно скулптурните симпозиуми за периода 1974 -2019 г. проведени в България. Тя проследява процеса, в който скулптурната форма претърпява своите динамични промени, провокирани от особеностите на скулптурния симпозиум, като нов радикален подход за присъствие и навлизане в откритите обществени пространства. Основните му характеристики са: излизане на скулптурите от ателието и директна работа в пространството, краткотрайност на реализацията, връзка на творческата идея със средата и материала. Тези особености стоят в основата на влиянието на скулптурния симпозиум върху скулптурата. Цялостната фактология Антония Ангелова е проследила в няколкото форми на реализацията, а именно:

- международни и национални симпозиуми
- пленери в различни материали /камък, метал, дърво, керамика, смесени/
- смесени симпозиуми и пленери по живопис, графика, приложно изкуство, фотография
- национални младежки пленери, студентски /2008 – 2019 г./ Шишковци, Петревене, Долно Камарци, Ксилифор.

Основен фактор в скулптурния симпозиум е материалът. Камък, метал /главно скрап/, керамика, дърво, смесена техника. Те намират нови различни пластично – пространствени стойности. Импровизацията при реализацията, става също съпровождаща необходимост за авторите. Може да се каже, че това са нови, радикални промени в отношението към скулптурата до появата на скулптурните симпозиуми в световната и наша практика. Фигуралността остава на по-заден план. Пространствеността и пластиката, специфична за всеки материал стават приоритетни. Мащабът и експресивното начало са водещи. А връзката със средата налага скулптурата да се търси като знаково пластичен сигнал в нея. Общуването зрител-художник по време на реализацията, експеримента, са все по-значими и необходими. Това е друг вид социална среда за създаване на творбата извън изолацията на ателието. Следващите форми на симпозионната скулптура, които се появиха и появяват, безспорно влияят,

както на формата, така и на представата за скулптура в наши дни. След появата на пространствените инсталации, пясъчните симпозиуми, лендарта, както и техните взаимовлияния промениха съществено разбирането за скулптурата.

Стремежът към условно, синтетично, обобщено търсене на формата става все по-осезаем. Този процес на освобождаване от натуралистичния възглед за скулптурата в България е очевиден. Той се вижда и в творчеството на повечето автори, реализирали проекти в този процес. Анализът на целият период от изследването на Антония Ангелова, го показва видимо.

В първата фаза на симпозионното движение се тръгва с проекти селектирани от жури и са за конкретен материал. Главно мрамор /Бургас, Стара Загора, Сандански/ и дърво - в Ясна поляна. Създадените работи се експонират като паркова скулптура. Следващите години тази форма не е доминантна. Могат да се видят аналогии с работи създадени в Австрия, Швейцария, Германия, Япония от наши скулптори. Това е времето, когато стартира международния симпозиум в Илинденци през 1998 г. Последваха много други, подробно отразени в изследването. Формите и тенденциите, които се породиха в този процес, рефлектираха в личното творчество на много автори, участници в него. С малки изключения те се появиха и като обществени поръчки. Експозицията в парка „Заимов“, като и международната лятна академия в Ахтопол, са сполучлива рефлексия от симпозионното движение. Българските автори– симпозионисти, участници в международни и национални форми, са не малка група. Това носи имидж за скулптурната гилдия. Формирането на вкуса и разбирането за скулптура в наше време очевидно е повлияно от скулптурните симпозиуми. В приноса са формулирани още няколко точки, като влияещи в процеса на създаване при скулптурните симпозиуми.

1. Формите се създават в открито пространство, не като социална поръчка.
2. Показан е начинът на организиране, финансиране, взаимовръзка автор-публика, крайна дестинация .
3. Реализират се творчески идеи в най-кратки срокове като международни и национални форуми.
4. Социален аспект на скулптурните симпозиуми-общуване художник – зрител.

